

نومرو : ۸۹

اجتهاد

اداره خانه

ایستانبول . جفال اوغلند

دائرة اجتهادده

" Idjtihad " Constantinople

دوردنچی سنه

حریت فکریه به خادم

پنجشنبه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر، مرخص : الہامی صفا

۱۶ کانون ثانی ۱۳۲۹

آبونه

سنه ۱۳۲۹

تورکیا ایچین : ۵ غروش ۳۰ غروش

ممالک اجنبیه ایچین ۱۰۰ فرانق ۱ فرانق

نسخه سی ۵۰ یارم

اساساً مظلّم اولان چهره سنده غملي وايكره نچ رنكلر ييدا
ايله يوردى ، برحالده كه شارلوت قوليمى دورته رك گيزلى
بر اشارتله بكا قيزك ياننده او قدر نازك و ملتفت اولما مقلغمى
اخطاره مجبور اولدى .

انسانلرك بويله سيبسز كنديلرينه الم ويره رك دائمى
راضطراب حالنده بولونما لرى قدر نى هيچ برشى مكدرد
ايتمز ؛ خصوصيله كوكللىرى هر درلو اذواقه كشاده اولمق
لازم كلن كنج كيمسه لر بهار عمرلرينك - فاجر كاذب
قدر انحق دوام ايدن - طاتلى كونلرينى ده بدلاجسه نه
مرا تله امرار ايدرلر سه اونلره دها زياده آجيرم . بونلر
نا قابل تعمير اولان خطا لرينى ايرگج آكلار لر سه ده ايش
ايشدن كچمش اولور . ايشته بن بوفكر ايله مشغول
ايدم . اقشام اوستى كز ينتيدن عودت ايتدك ، اولوده
سود ايچدك . سوز جهانك گرم وسردينه ، حياتك محن
واذواقه تعلق ايتدى . موسيو شيميدك ترسلكنى اولانجه
بلاغتمله تنقيد ايجون بونى فرصت انخا ذ ايتمكدن كنديمى
منع ايده مدم . نهايت ديدم كه :

« حياتك فلاكتلى و آجى كونلرينه مقابل ذوقلى دملرى
يك آز اولديغنى سوبلر طورورز ؛ بكا قالير سه ا كثر يا
حقسز يره شكاي ت ايدهرز . اكر جناب حقل بزه احسا
نلرينه قارشى قلمبىزى دائماً آچيق طوتسهق ، اونلرى
كوروب تقدير ايده بيلسهك اوزمان باشيمزه گلن برفلاكته
قارشى دها محتمل دها صبرى اولابيليردك » پاپاسك قارىسى
ديدى كه : « فقط بوزم اليمز ده ميدر ؛ نشئه مزه ، كدر مزه
بز كنديمز حاكم اولابيليرى يز ؛ بوكى انفعالات وجوده
نهرجه لره قدر تابعدر ؛ انسان خلقه مغموم اولابيلير .
صوكره بركدرمز اولديغنى زمان ده هيچ برشى بى
اكلندير مز ، هر رده محيطمىزى و كندمىزى فنا بولورز »
بونده حقى اولديغنى تسليم ايتدم « او حالده » ديدم ،
بونشته سزلكى بر خسته لق نوعندن تلقى ايده لم و بونك
برچاره سى اولوب اولمديغنى كندى كنديمزدن صوروب
آراشديرالم » شارلوت بنى تصديق ايده رك ديدى كه :

— بزم تمم زده او ، چونكه آرتق حيات بزه برابر اولدى .
— فقط سبز خربستيانسگنر ، بو خصوصده سزك ايجين
برحكم و يره جك يته خربستيانلردر .

ره باندن و جسمانيلردن سركب بر هيئت تشكيل ايديله
واونلرك يكدبكر ينيك قارده شى اولدقلىر نه عدم و قوفلردن
دولاي اوله لرى ايجاب ايتمه جكنه فقط جنايت ينيك عقوى
ايجون هر برينك برمناستر انسا اتمه لرى لازم كله جكنه حكم
ايديله .

كالم باس ايله ملككلىر نه كنديلر و - وچاوا قيربنده ايكي
مناستر تائيس ايتديلر . پاروو كندينك كنى دراغوميرا تسميه
ايتدى .

اوراده بريسى باش راهب ، ديكرى باش راهبه اولاراق يك زياده
شاين نديس بر حيات ايله ياشاديلر . كنج قادين اولو دوشكنده
دعاى ، رحلتى و صوك ندهين قدسى بى بالكنز اونك الندن آلاق
ايسته دى .

پاروو اونك صارى آلنى ا پر كن اوزون و بياض صفالى
ترييوردى . اوندن صوكر ابرسنه دها ياشادى ؛ و هابكيسى ،
هيچ بر قانون انسانى نك اونلرى برى برلردن آيراماجاغى برده
بولوشديلر . — قارمن - سيلوا

سررر برير

(اجتهاد) ك تفرقه سى

وهرررر

۷

محررى : گوته

شارلوت كنديسى تشويق ايتمكدن خالى قالمديغى حالده ينه
هيچ بحثه اشتراك ايتدى . بويله بيانجى و مستغنى طورماسى -
قلت ادراك و معلوماتندن دكل - ترس بر طبيعته ، غريب بر
مشر به مالك اولماسندن ايلرى كلديگنى خطوط وجهيه سنده كي
مال خوشنودن استدلال ايتدم و بنى اك زياده متأسف
ايدن بو اولدى . استدلال چوق كچمه دن آچيق بر صورتده
تظاهر ايتدى : زيرا شالوتدن هيچ آريليان راهبك
كريمه سى فرهدريقد آرا مزده اولديغنى حالده شويله جه
بر كزيتى ياپديغمز صروده فرهدريك آره صره بمله بالكنز
قالماسى وحتى شارلوتنه درجه مفتونيتى موسيو شيميدك

« اوت ، هم اويله ظن ايدرم كه ايجه موفق ده اولورز .
بوني كندى تجربه لرمله تأمين ايدم بيليرم . بر شيئه جانم
صيقلدى ، بر كدرم اولدى دكلى ؟ همان باغچه قوشار بر
دانس هوايى ، بر شيم قالماز .. »

« تمام ايشته ! ديدم ، بنده بوني ديمك ايسته يورم .
طبيعت ثانيه حكمنه كيرن نشسته سزلك ده طبقى تبلك كيدير ،
چونكه اعتقادجه بوده بر نوع تبلكدر ؛ حالو كه عطا
لتلى زمانلر موده غيرتله حير نفس ايله كنديمزه بر ايش
بولدوقيدى ، يك كوزل اكلنمكه وچاليشمقده جدى بر
بر ذوق بولمغه موفق اولورز . » فرهدريق بى بيوك بر
دقته ديكله يوردى . دليقانى بكامعترض كورونه رك انسانك
بويله شيلرده اراده سى النده اولمديغى ويا هيچ اولمازسه
حسيات قلبيه سنه حكم ايتمك اقتدارينى حائر بولمديغى
سويلدى . « بوراده ديدم مسئله طبيعى اوله رق قلبمزه
مستولى اولان طائسز ، مقضى بر حسه مغلوب اولوب
اولما مقده در ، فقط هيچ بر كيমে قوتى بر كره تجربه
ايتمه دن اول آنك درجه سنى تقدير ايدمه من ذاتاً
هيچ بر سعادتن الميسز ايلشكسز بر صورت متمادياً نصيبمى
آلامورز . بو محروميت كافى دكلى كجى هر كسك
آريجه كيفى قاچير مقده نه معنا وار ؟ بر حزن سارى ايله
بر مجلسده هر كسى ده دردلى دردلى دوشوندورنلره
نه ديلم ؟ بو طبيعته عملى بر آدم قابليدركه دردينى
ايچنده صاقلايه بيلسونده اطرافنده كيلرك ذره قدر
نشسته سنى اخلاص ايتمه سين ؟ قابل دكل : ده اوطوغروسي
آرانيليرسه بو مغموميت ينه كندى كنديمزدن منبعث بر
خشنودسز لقدين يعنى كندى دگر سزلكمى آكلماقدين
متحصل بر حداثت منفعلانه دن ايلرى كه يورمى ؟
ضميمة چيلغنه سنه بر هوس اشتها رك وبوكا اويانديرديغى
حس حسد كده بونده تأثيرى يوقيدر ؟ اويله مسعود
آدملر كور يورز كه سعادتلرندن بزه هيچ بر شى بورجلى
دكلدرلر . بوني ايسه چكه ميورز . »

شارلوت افاده لر مده التزام ايتديكم شده خفيفجه

تبسم ايدى يوردى ؛ بوسرده فرهدريكك كوزلرينى يشارمش
بر حالده كورمكلكم بى ده ازياده جوشدوردنغدن هيچانلى
بر صدا ايله : « لعنت اولسون ، ديدم او كيমে لر كه معصوم
بر قلبه فارشى حائر اولدقلى حق حاكميندن استفاده
ايدرلرده اوراده كنديلك كندن نما بولان غنجه سعادتى
قويارمغه چاليشيرلر ! قبا ، خشين ، درشت بر معامله نك
زهره ديكي ذوق آنى دنديانك بتون نوازشلرى ، بتون
ترضيه لرى تضمين ايدمه من ! »

بو جوشقونلق ايچنده بيك خاطره نك تهاجيله روح
دارلاندى ، ايچم قاباردى ، كوزلرم طولدى ؛ دوام ايله
ديك ديك ديدم كه :

« هر كون كندى كنديمزه شوييه سويلسه ك : سنك
دوستلريكه قارشى لك بيوك وظيفه ك اونلرك اذواق
معصومانلرينى اخلاص ايتمه رك كنديلرينه ترك ايتمك وبله
بوسعادتلرينه اشتراك صورتيله اوسعادتى تريده چاليشمقده .
دوشوك ! اونلر شيدتلى بر ابتلا نك تحت تأثيرنده زبون
ايكن يا خود ناصيه لرنده درين بر كدرك رنگ صفرويسى
مشهود ايكن قلبلرينه بر قطره تسلى دو كه بيليرميسك ؟
« يك اعلا ! ايام سعادتى يا واش يا واش تسميم
ايتديكك او طالع سز قادين شايد صوك خسته لغندن
قالقه مازده ، كيتدكه دوشمك صورتيله ، اولومه
محكوم اولورسه نه پيارسك ؟ اونك آجيقلى بر فتور
ايچنده وروخنك يورغونلغى كوسترن بر حال ايله
اوراده ، قارشوكده فرسز كوزلرى سمت سمايه متوجه
ياتديغى ، جبهه سنده اجل ترلرى قورودينغى كورديكك وقت
بيليرميسك نه اولاجق ؟ سن .. اويله ياتانك اوچنده ،
آياقده ، بر محكوم كجى طوروب وبتون قدرتكه ، بتون
نفوذكله هيچ بر شيئه ، هيچ بر شيئه مقتدر اولامديغى
گوروب آكلايه جقسك . و اويلار ايچنده صاچكي ، باشكى
بولسه ك اولوم دوشكنده ياتان او عاجز مخلوقه بر ذره
قوت برلمه جسارت ويره ميه جكسك ؛ بتون موجوديتكى

فدا ایتسهك ینه اوتهمندن ، او محکومیتدن وجدانگی
قورتارمیه جقسك !. آ کلا یورمیسك ؟

بر زمانلر عینیه بوکا مشابه بر وقعه نك ، بر هیکل
صموت شهادتی اولدیغ ایچون او خاطره ، اولوچه اولانجه
قوتیه پیش چشممده ترسم ایتدی . مندیلی کوزلریمه
کوتورهك مجلسی ترك ایتدم . شارلوتك سسی « هایدی
ارتق کیده لم ! » دیه بنی کندیغه کتیردی . یولده بکا نلر
سویلدی ، نلر سویلدی ؟

هرشیده بویه لزومندن زیاده تهیج ایتدیکی ، بونك
ضرری ینه بکا طوقونه جغنی ، هر حالده براز اعتدالمی
کوزهك لازم اولدیغنی آکلاته رق بکا نه کوزل ، نه قدر
طاتلی طاریلیوردی ! .. آه ای عزیز ملک ! بن سنك
ایچون ، آنجاق سنك ایچون یاشایاجم .

✱

۶ تموز

اوحالا خسته دوستك یاننده وداثما اودر . یعنی
او مخلوق سماویدرکه یالکز بزباقیشی الملری اضطرابلری
تسکین ایدرک بختیارلر وجوده کتیریر . دون اقشام
ماریان وچوک آمهلی ایله برلکده کز مکه چیقمشلردی :
بونى بیلوردم . بیلدیکم ایچین یولده کندیله رینه تصادف
ایتدم ، برلکده یورومکه باشلادق . تقریباً بر بچق
فرسخلق بر مسافه آلدقن صکره ، شهره دونهك سکا
وقتیله اکلادیغ پیکاره کلدك . اوزمان عندمده اوقدر
قیمتلی اولان بویر ، شیمدی اولکندن بیک قات زیاده
معزز اولدی . شارلوت کچوک دیوارك اوسته اوطوردی .
بز اونك اوکنده ایاقده طوردق . بن هر طرفه دقتلی
دقتلی باقهرق کوکلك بستیون خالی زمانلرنده بوراده
کچیردیکم دقیقه لری دوشونور ، دوشوندکجه تکرار او
زمانلری یاشادیغنی ظن ایدردم . کندی کندیغه دیدم که
« ای سوکیلی پیکار ! تا اوزماندنبری سنك لطیف سرینلککده
اوطوروب دیگلممدم . حتی بعض کره باشیمی چویروب

سکا بر کره باققسزین سرعتله یانکدن کچدیکم بیله اولیور . »
بوصره ده باقدم که کچوک آمهلی التده بر بارداق صواحتیا -
طله ، محرز بروضیتله مردیوه نلری چیقور . بک زحمتله
بیک دقتله بارداغی طولو طولویه کتیره بیلدی : ماریان
- بیوک قارده شی - ایچمک ایچون بارداغی التدن آلق
ایسته دی . فقط چوجق اك سویملی بر مأل جدیتله ،
« خایر ! اك اول ایچه جك سنسك ، لولوت ! » دیدی . جدیت
ایچنده شوخیتی اوقدر خوشجه کتیدی که چوجنی قوللریك
آره سنه آوب اولانجه قوتله بغرمه باصمقدن کندیمی
منع ایدمه دم . اوقدر چوق صیقمشم که چوجق حایقیروب
آغلامغه باشلادی . شارلوت لطیف برسر زنشله « چوجنی
انجیتدیکنز ! » دیدی . محجوب قالدم . شارلوت مردیوه -
نلردن اینرکن قیزك قولدن طوته رق ، « کل آمهلی ! شوراده
یوزیگی کوزیگی ییقا ایچسنی اونوتورسك » دیدی .
چوجغک مینی مینی ، طونبول اللریله صوی آله رق یناقلری
نصل بر غیرتله اووالادیغنه حیران حیران باقیوردم . اعتقادنجه
بوصومر درلو لوٹ وجودی تمیزلرک خصوصیه چکمه سنده
سرت سرت صقاللریتمک بلیه سندن کندیسنی قورتاره -
جقدی . بوکا نه قدر معصومانه براعتادایله اینانیوردی ،
بیلسهك ! آبلاسی بیهوده یره اوکا « نهی ارتق الویرر ..
الویرر آرتق جانم ! » فلان دییوردی . کوچوک قیز یوزنی
نه قدر ییقله اوقدر فائده سنی کوره جکمش کبی بر درلو
چشمه دن آریلامیوردی . ویلهلم سنی تأمین ایدرم که بن
شیمدی یه قدر هیچ برواقیز رسمنده بوقدر خشوع
احترام ایله حاضر بولنماد ؛ ینه تأمین ایدرم که یوقاری
چیقدیغمز زمان - بواقوامه مشعلکش هدایت اولان - بر
پیغمبر حضورنده ایمشم کبی شارلوتك حضورنده سر بزمین
حضور اولق ایستیوردم ، اقشام اولدی ، بن حالا بو خوش
خاطره لرله لبرز ایدم .

علی کامی

(مابعدی وار)